

Nr 80.

Ankom till riksdagens kansli den 23 maj 1935 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om åtgärder till höjande av skogsbrukets ekonomiska bärkraft m. m.

(2:a avd.)

Jordbruksutskottet har till behandling i ett sammanhang förehaft följande inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen

1) I: 266 av herr *Nilsson, Petrus, m. fl.* och II: 453 av herr *Pehrsson* i Bramstorp *m. fl.*, likalydande, vari hemstälts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning rörande skogsbrukets ekonomiska läge samt angående de åtgärder, som kunna och böra vidtagas i syfte att höja skogsbrukets ekonomiska bärkraft till förbättrande av deras ställning, som av skogsbruket hava sin utkomst;

2) I: 269 av herr *Nilsson, Petrus, m. fl.* och II: 456 av herr *Pehrsson* i Bramstorp *m. fl.*, likalydande, vari hemstälts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning huruvida och på vad sätt virkessäljarnas organisationer kunna erhålla rätt att upptaga en omsättningsavgift å försålt virke; ävensom

3) I: 273 av herr *Nilsson, Petrus, m. fl.* och II: 458 av herr *Pehrsson* i Bramstorp *m. fl.*, likalydande, vari hemstälts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning angående inrättande av en central myndighet med uppgift att handhava frågor rörande skogsbruket.

Beträffande de skäl, som åberopats till stöd för dessa framställningar, får utskottet hänvisa till motionerna.

Över motionerna I: 266 och II: 453 samt I: 273 och II: 458 har utskottet i vederbörlig ordning inhämtat yttranden från domänstyrelsen och centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund. Därjämte har utskottet i enahanda ordning införskaffat yttranden över motionerna I: 269 och II: 456 från domänstyrelsen efter hörande av Sveriges skogsägareförbund och skogsägareföreningarnas riksförbund samt från kommerskollegium och centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund. Vid yttrandet från kommerskollegium hava fogats utlåtanden från svenska trävaruexportföreningen och svenska cellulosaaföreningen ävensom handelskamrarna i Gävle, Sundsvall och Luleå.

Historik.

I anledning av två vid 1930 års riksdag väckta motioner (I: 209 och II: 38) samt under åberopande av jordbruksutskottets utlåtande nr 78 har riksdagen i skrivelse den 31 maj 1930, nr 328, anhållit om utredning rörande frågan om åvägabringande av en intensivare skogsvård å kronans och enskildas skogar i Norrland, åsyftande såväl ökad avkastning som ock beredandet av större arbetsmöjligheter för befolkningen därstädes ävensom om framläggande för riksdagen av de förslag, vartill en sådan utredning må giva anledning.

Sedermera har *jordbruksutredningen* i framställning den 4 oktober 1930 hos Kungl. Maj:t hemställt, att åt utredningen eller andra sakkunniga måtte lämnas i uppdrag att verkställa utredning rörande möjligheterna för ökat ekonomiskt utbyte av det med jordbruk förenade skogsbruket samt på grundval av utredningen utarbета förslag beträffande lämpliga åtgärder för ändamålet.

Jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 16 oktober 1931 har chefen för jordbruksdepartementet tillkallat sex sakkunniga för verkställande av utredning och avgivande av förslag rörande åtgärder för vinnande av ökad avsättning av inhemska skogsprodukter, förbättrat ekonomiskt utbyte av skogsbruket samt intensivare skogsvård. De sakkunniga, som konstituerat sig under benämningen *1931 års skogssakkunniga*, hava den 4 januari 1933 avgivit betänkande med förslag angående åtgärder för ett bättre utnyttjande av landets skogstillgångar (statens offentliga utredningar 1933: 2). De här framlagda förslagen äro inriktade på att mobilisera skogsbrukets resurser för försörjningsändamål.

Ytterligare må här erinras, att chefen för socialdepartementet i enlighet med Kungl. Maj:ts bemyndigande den 20 juli 1933 tillkallat sex sakkunniga, som antagit benämningen *1933 års skogsindustrisakkunniga*, att inom socialdepartementet biträda med utredning rörande produktion av sågade trävaror och av pappersmassa i riket ävensom vissa därmed sammanhängande spörsmål. Denna utredning väntas vara avslutad under innevarande år.

Slutligen kan nämnas, att *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsförsöksanstalt* samt *ingenjörsvetenskapsakademien* den 5 september 1934 avgivit ett utlåtande med förslag beträffande vidgad forskningsverksamhet för ett bättre tillgodogörande av skogsprodukter. Förslaget innebär inrättandet av ett råd eller en nämnd för skogsteknologisk och träteknologisk forskning, vilken bland annat skulle hava till uppgift att följa utvecklingen på nämnda forskningsområden och befordra sådan forskning under hänsynstagande till skogsbrukets och industriens behov härav.

Till utskottet överlämnade yttranden.

Beträffande frågan om utredning rörande skogsbrukets ekonomiska läge (motionerna I: 266 och II: 453) tillstyrker *domänstyrelsen*, att sådan utredning kommer till stånd.

Centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund framhåller i sitt yttrande, att av de frågekomplex, som i motionerna berördes, vore de delar, som ägnades spörsmålet om möjligheterna att överhuvud förbättra utbytet av vårt skogsbruk och den därmed förbundna träförädlingsindustrien, ur allmän synpunkt de viktigaste. Ur samma synpunkt torde närmast de frågor vara värda uppmärksamhet, vilka berörde de villkor och betingelser, varunder ifrågavarande näringar på grund av gällande förordningar och bestämmelser ägde att utöva sin verksamhet. Vid ett försök till gruppering av frågorna alltefter deras allmänbetydelse torde, om än på intet vis ur samhällelig synpunkt betydelselösa, dock av i motionerna berörda angelägenheter de spörsmål böra givas sista rummet, vilka närmast avsåge en reglering av inkomstfördelningen av skogsbruket olika yrkes- eller medborgaregrupper emellan.

Centralrådet anmärker vidare, att om man, enligt centralrådets mening, alltjämt måste i främsta rummet lita till enskildas insatser och lägga dessa till grund för framåtskridandet, statsmakterna förvisso kunde genom olika åtgärder påverka utvecklingen i gynnsam riktning. Skogsvården hade erbjudit ett fält, där ingripande och stöd från statens sida givit påtagligt goda resultat. En i stort sett efter rådande förhållanden väl utformad skogslagstiftning, inrättandet av skogsvårdsstyrelser samt anvisandet av de särskilda skogsvårdsanslagen hade förutom annat utgjort huvudförutsättningar härför.

Centralrådet anför vidare bland annat följande:

»Alltefter som skogsvårdsstyrelserna vunnit ökat förtroende hos skogsägarna har deras verksamhet med avseende på utsyningar eller utstämplingar för tillämnade avverkningar kraftigt stegrats. Efterföljande siffror, utgörande årsmedeltal för angivna perioder, beträffande antalet jordägare, som rekviderat biträde för anvisning för avverkning och skogsvård eller antalet av skogsvårdsstyrelsernas förrättningar härför, visa, hur utvecklingen gestaltat sig på detta område.

1905—09	1910—14	1915—19	1920—25	1926—30	1933
1,399	3,040	5,410	12,986	26,577	31,631

Med ledning av dessa siffror kan man alltså konstatera, att avverkningarna i landets skogar i allt större utsträckning ske på ett sätt, som torde vara förenligt med god skogsvård och som är ägnat att successivt höja virkesutbytetts kvalitet. Så långt kan man alltså beteckna utvecklingen som tillfredsställande. I och med att träden märkts för avverkning slutar emellertid skogsvårdsstyrelsernas befattningstagande med desamma. Från skogsvårdsstyrelsernas sida har nämligen ansetts ange-

läget, att icke taga del i de rent förvaltningsmässiga göromålen inom ett skogsbruk. För att skogsvårdsstyrelserna sålunda icke skola bliva inblandade i uppkommande tvister säljare och köpare emellan, hava de även som regel avhållit sig från att värdesätta utstämplade virkesposter.

Vid bedömande av hur det avverkade virket på mest rationella sätt skall apteras och utnyttjas för att komma till största nytta och giva största behållning hava alltså skogsägarna i stort sett att lita till egen förmåga. Att det härutinnan brister i en grad, som även ur allmän synpunkt är värd uppmärksamhet, torde icke kunna förnekas. Denna fråga, som även beröres i motionerna, kan måhända därför vara värd närmare undersökning.

Det är möjligt att, som i motionerna gjorts gällande, en större enhetlighet beträffande inmättningsreglerna vid virkesaffärer samt en längre driven standardisering av virkessortimentens dimensioner och kvalitéter skulle kunna bidra till ett förbättrat virkesutnyttjande. Härom är dock svårt att med bestämdhet yttra sig. Av erfarenheterna inom våra grannländer vill det emellertid synas, som om andra vägar skulle kunna beträdas för att i nu ifrågavarande hänseende utvinna högre värden av skogsbruket.

Hur man för vårt vidkommande skall kunna åstadkomma mera rationella förhållanden i sagda hänseenden, torde emellertid närmast böra överlätas åt en eventuellt kommande utredning att besvara.

I motionerna beröras vissa skogsägarnas organisationer, varmed närmast torde åsyftas de s. k. skogsägareföreningarna, vilka under senare år bildats i jämförelsevis stort antal. Dessa, som närmast torde få anses ha till uppgift att fungera som försäljningsorgan, kunna måhända även få en uppgift att fylla med avseende på frågan om förbättrad virkesbehandling å framförallt bondeskogarna. Även i övrigt böra emellertid dessa föreningar kunna bliva ur allmän synpunkt gagneliga. Genom deras verksamhet bör nämligen viss värdefull rationalisering av virkesanskaffningen kunna åstadkommas. Detta gäller såväl med avseende på fyllandet av industriens virkesbehov som vid tillhandahållandet av erforderliga brännvedskvantiteter för den ökade vedeldning framförallt i allmänna institutioner, som närmast genom vissa statsmakternas åtgärder kommit till stånd. Denna föreningsrörelse torde därför kunna anses hava en ur allmän synpunkt viktig uppgift att fylla.

I likhet med motionärerna vill centralrådet i detta sammanhang understryka betydelsen av att statsmakterna alltjämt ägna frågan om ett förbättrande av avsättningsförhållandena för särskilt det mindervärdiga virket uppmärksamhet. Ett vidgat statsunderstöd åt den forskningsverksamhet, som avser ett bättre tillgodogörande av skogsprodukterna, måste också enligt centralrådets mening vara väl motiverat. Som motionärerna framhålla har ett förslag i dylikt syfte utarbetats av styrelsen för skogshögskolan och statens skogsförsöksanstalt samt ingenjörsvetenskapsakademien. Detta synes i sina huvuddrag vara förtjänt att genomföras. Någon ytterligare utredning av denna fråga synes därför för närvarande ej vara av behovet påkallad.

Lika med motionärerna anser även centralrådet skogsundervisningen vid de lägre lantbruksundervisningsanstalterna vara av stor betydelse för åstadkommandet av förbättrad skötsel av framförallt bondeskogarna.

Såsom frågor av allmän betydelse, om icke direkt så dock i viss mån

samhörande med spörsmålet om höjning av skogsbrukets ekonomiska bärkraft, skulle centralrådet, ehuru de icke berörts i motionerna, här vilja erinra om tvenne, nämligen behovet av förenklad administration av vissa skogar samt önskemålet rörande åvägabringandet av en avverkningsstatistik för landets samtliga skogar.»

Sedan centralrådet utvecklat sin synpunkt beträffande frågan om skogsbeskattningen samt förklarat sig vilja förordna en utredning rörande skattebelastningen överhuvud taget, ansluter sig centralrådet jämväl till att spörsmålet om järnvägsfrakterna samt de åtgärder, som kunna anses skäliga och lämpliga för att genom frakternas ändamålsenliga avvägning befordra skogsbrukets intressen, göres till föremål för utredning.

Vid prövning av den tredje gruppen av de i motionerna berörda frågor, eller de spörsmål, som ytterst avsåge ett stärkande av de virkessäljande skogsägarnas ställning eller ett förbättrande av villkoren för det med jordbruk förenade skogsbruket, torde man — framhåller centralrådet — böra utgå ifrån, att totalinkomsten av skogarna vore till sin storlek bestämd. Ett gynnande av en inkomsttagaregrupp kunde sålunda endast ske på bekostnad av en annan. Principiellt hyste centralrådet den åsikten, att förhållandet mellan producenterna och konsumenterna av virke borde regleras utan statsingripanden. Då det emellertid för vårt land måste anses vara av synnerlig betydelse, att den jordbruksidkande befolkningen bereddes en så tryggad ställning som möjligt, ville centralrådet icke motsätta sig, att undersökning jämväl verkställdes angående de möjligheter, som, genom åtgärder på skogsbrukets områden, kunde förefinnas att utan allvarligare men för andra samhällsgrupper förbättra läget för det skogsägande jordbruket.

Under åberopande av huvudsakligen det nu anförda har centralrådet tillstyrkt, att den utredning komme till stånd, varom i motionerna gjorts framställning. Vid utförandet av en dylik undersökning ansåge centralrådet för sin del, att arbetet i första hand borde inriktas på de frågor, som ägde den största allmänbetydelsen och vars utredande kunde förmenas bliva till gagn för skogsbruk och träförädlingsindustri i dess helhet.

Vidkommande frågan om omsättningsavgift å försålt virke (motionerna I: 269 och II: 456) framhåller *Sveriges skogsägareförbund* i sitt yttrande huvudsakligen följande.

»Den frågan framställde sig, om det vore berättigat att för ifrågavarande ändamål belasta det svenska skogsbruket i gemen med en allmän påлага. Vid besvarandet av detta spörsmål borde först undersökas, huru stor procent av det svenska skogsbrukets utöware, som i bästa fall skulle komma att taga del av föreningarnas försäljningsverksamhet. Landets skogsmark fördelade sig enligt tillgänglig statistik på nedanstående sätt på olika ägaregrupper.

	Procent av landets totala skogsareal
Kronans och övriga allmänna skogar	24 procent
Bolagsfastigheter	28 »
Gods och större egendomar	4 »
Bondejord och småegendomar	44 »
Summa 100 procent.	

Beträffande dessa ägaregrupper kunde det med säkerhet förutses, att såväl kronan som bolagen icke komme att anlita skogsägareföreningarna som mellanhänder vid sina virkesförsäljningar. Vad beträffar godsen och de större egendomarna, avyttrades även från dessa virkesavkastningen i flertalet fall fullt självständigt, möjligen med undantag för vissa partier sekunda brännved, som kunde uppgå till några procent av berörda egendomars totala virkesskörd. Även om allt saluvirke från bonde-skogar och småegendomar avyttrades genom skogsägareföreningarna, skulle dessa ej komma att taga befattning med virkesförsäljningarna från mer än högst 45 procent av landets skogsmark. I realiteten torde emellertid anslutning till föreningarna ej ens från småegendomarnas och böndernas sida bliva närmelsevis fullständig. I allra högsta fall kunde måhända i en framtid en tredjedel av saluvirkesskörden i landet komma att försälgas genom skogsägareorganisationerna. Det måste betecknas såsom oberättigat och synnerligen olämpligt att på de två tredjedelar eller mera av landets virkesskörd, som såldes eller disponerades av ägarna själva, tvångsvis lägga en avgift till förmån för den minoritet, som organiserat sig i föreningarna. Man hade i själva verket icke heller någon som hetst garanti för, att den försäljningspolitik, som fördes av föreningarna, alltid vore den lyckligaste.

I särskilt hög grad komme det att framstå såsom orättfärdigt att pålägga omsättningsavgift å avverkat virke beträffande alla skogsägare, vilka icke försälde sagda virke utan använde det i egen rörelse eller industri. Detta vore fallet dels med så gott som samtliga skogsägande bolag och dels med ett mycket stort antal egendomsägare. I landets södra och mellersta delar funnos ej blott å de större godsen utan även å medelstora och tämligen små egendomar synnerligen ofta små sågar, som bedrovo sågning för avsalu i orten eller för export. Dylika skogsägare såväl som hela den skogsägande industrien kunde av naturliga skäl icke hava någon nytta av föreningarnas försäljningsverksamhet, även om denna skulle vara hur framgångsrik som helst.

Sveriges skogsägareförbund finge bestämt avstyrka förslaget om avsättningsavgift å avverkat virke.»

Skogsägareföreningarnas riksförbund anför i ämnet:

»Den nytta, som de virkessäljande skogsägarnas organisationer kunna medföra för sådana skogsägare, torde i stor utsträckning komma även skogsägare som ej äro medlemmar i organisationerna till godo. Sålunda lärer en framgångsrik verksamhet, då det gäller att få skogsägarnas rättmätiga intressen tillgodosedda i lagstiftningsväg, lända till fördel för samtliga, som under likartade former driva skogsbruk. Detsamma synes ock kunna sägas om en gynnsam inverkan å prisläget.

Även frånsett de lagar, som under senaste åren tillkommit i ändamål att stödja jordbruksnäringen, kan det framhållas, att ett tvång till deltagan-

de i ostridigt nyttiga utgifter är en på åtskilliga områden genomförd princip. Vår lags bestämmelser om dikning eller om enskilda vägar, utgöra exempel härpå. Visserligen må i fråga om dylik tvångsdelaktighet i utgifterna erinras, att det gäller gemensamma åtgärder av nationalekonomiskt värde. Otvivelaktigt är emellertid att även skogsägarnas organisationer, rätt inriktade, komma att åstadkomma nytta i nationalekonomiskt hänseende. Den i motionen omförmälda uppgiften att handleda skogsägarna vid verkets avverkning i syfte att erhålla bästa möjliga utbyte ävensom den däri omnämnda propagandan för nya användningsformer av skogsprodukter äro säkerligen ägnade att över huvud taget öka avkastningen av landets skogar. Då det vidare icke bör stöta på större svårigheter att anordna ett lämpligt system för upptagande av en omsättningsavgift från just de kategorier skogsägare, som huvudsakligen kunna beräknas erhålla nytta av föreningsverksamhet, får förbundet på det livligaste tillstyrka, att den i motionen begärda utredningen måtte komma till stånd».

I sitt yttrande över motionerna förmenar *domänstyrelsen*, att förevarande utredning ej kunde anses avse åtgärd av allmännyttig natur, samt åberopar därvid, att den ifrågasatta omsättningsavgiften, som skulle drabba samtliga skogsägare, endast komme den mindre del av dem till godo, som försålde sitt virke genom s. k. skogsägareföreningar. Detta måste anses innebära en uppenbart oriktig beskattning av virkesskörden, ej blott från kronans skogar utan jämväl från de skogar, tillhöriga skogsägande bolag och andra, vilka själva ombesörjde avyttring av sitt virke. Styrelsen avstyrkte därför, att utredningen komme till stånd.

Kommerskollegium avstyrker — i likhet med de av kollegium hörda representanterna för näringslivet — bestämt att till enskilda sammanslutningar i viss mån delegera en beskattningsrätt över samtliga enskilda skogsägare inom respektive distrikt. Ehuru ej direkt utsagt, förefölle det nämligen vara motionärernas mening, att även för virke, som avverkades på kronans och andra allmänna skogar, den ifrågasatta omsättningsavgiften skulle utgå. Därest andel ansåges böra uttagas av skogens avkastning för tillgodoseende av de uppgifter av mera allmänt intresse, som förutsattes böra tillkomma skogsägaresammanslutningarna, torde detta — liksom även användningen av sådana medel — böra, såsom under hittills tillämpade former, anförtros åt de redan existerande offentliga organen. Kollegium hemställde alltså, att de remitterade motionerna måtte av utskottet avstyrkas.

Centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund erinrar i sitt yttrande, att förslaget skulle innebära, att vissa landets virkessäljande skogsägare skulle beskattas till förmån för skogsägareföreningarnas försäljningsverksamhet. Rent principiellt kunde centralrådet icke finna statsåtgärder berättigade till en dylik verksamhets stöd. Innebörden av det framförda förslaget vore enligt centralrådets uppfattning följande:

»Även om skogsägareföreningsrörelsen ytterligare kraftigt utvecklades torde dock alltid ett icke ringa antal enskilda virkessäljare komma att

stå utanför organisationen. Centralrådet kan icke finna det rättvist, att dessa skola behöva till föreningarna betala omsättningsavgift för avverkat virke, varmed dessa icke haft att taga befattning. En dylik förpliktelse skulle i mer eller mindre förtäckt form leda till organisationstvång. För övrigt torde det komma att möta stora svårigheter att genomföra denna beskattning, därest den endast skulle gälla för 'enskilda virkessäljare'.

Åsyftar däremot det i motionerna framlagda förslaget, varpå det gjorda uttalandet om avgifternas uttagande genom tillägg till skogsvårdsavgifterna närmast tyder, att för allt inom landet avverkat virke omsättningsavgift skulle utgå, torde rent tekniskt sett svårigheterna för beskattningens genomförande låta sig lättare övervinnas. Samtidigt skulle emellertid orättvisorna i den föreslagna anordningen bliva än mer påtagliga, i det att för huvudparten av inom landet avverkat virke skulle betalas avgifter till privata affärssammanslutningar, vilka intet haft att skaffa med detta virke. Särskilt obilligt skulle systemet ställa sig för de skogsägande virkesköparna, såväl för storindustrien som för det stora antalet småföretagare på området. Skulle det, som motionärerna förutsätta, lyckas de ifrågavarande organisationerna att höja virkespriserna, skulle alltså dessa köpare först få vidkännas konsekvenserna härav och därtill ytterligare betala särskilda avgifter till förstärkande av säljarnas ställning. Centralrådet kan icke finna detta skäligt.»

Vad slutligen angår spörsmålet om inrättandet av en central myndighet med uppgift att handhava frågor rörande skogsbruket (motionerna I:273 och II:458), förklarar *domänstyrelsen* i sitt yttrande, att styrelsen hyste den uppfattningen, att de allmänna organ — förutom domänverket, skogsvårdsstyrelserna och centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund samt stiftsnämnderna — som numera funnes, borde, utan inrättande av ny förvaltningsmyndighet, kunna utöva den funktion, som motionärerna ansett böra tilläggas en ny myndighet. Styrelsen ansåge följaktligen, att skäl ej föreläge för en särskild utredning i detta avseende.

Centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund förmenar, att frågan om inrättande av ett centralorgan för skogsfrågor vore svårbedömd. Avgörande bleve väl närmast förhållandet mellan de fördelar, ett dylikt organ skulle kunna tänkas medföra för skogsbruket, och de kostnader, det samma skulle komma att åsamka det allmänna. Utan en närmare utredning torde det dock vara svårt att bilda sig en riktig uppfattning därom. Centralrådet ansåge emellertid denna fråga vara av den betydelse, att den borde närmare övervägas.

Utskottet.

Utskottet delar helt den i motionerna I: 266 och II: 453 uttalade uppfattningen, att ett bärkraftigt skogsbruk och en lönande träförädlingsindustri äro ekonomiska livsvillkor för vårt land. I överensstämmelse härmed anser utskottet synnerligen önskvärt, att från det allmännas sida intet underlåtes, som kan vara ägnat att främja en sund och naturlig utveckling av dessa näringsgrenar. Att åstadkomma en höjning av skogsbrukets ekonomiska bärkraft — utan att detta sker på bekostnad av andra

näringsars berättigade intressen — är givetvis av stor betydelse för vårt land.

Härvidlag torde närmast ligga till hands att undersöka, i vad mån det önskade resultatet kan ernås genom ökad skogsavkastning och förbättrad skogsvård. Å detta område har emellertid det allmänna redan vidtagit flera åtgärder, såsom införande av förbättrade skogsvårdslagar, inrättande av skogsvårdsstyrelser samt anvisande av anslag. Speciellt lära skogsvårdsstyrelserna hava kraftigt bidragit till en förbättring av skogsvården och främjat en gynnsam utveckling. Att genom längre gående ingripanden från det allmännas sida än dem, som nu ankomma på skogsvårdsstyrelserna, söka förmå skogsägarna att bättre bruka sina skogar, synes utskottet knappast för närvarande vara lämpligt och genomförbart. En förbättrad skogsundervisning vore emellertid ägnad att skapa ökade förutsättningar för skogsägarna att utnyttja sina möjligheter.

På vetenskapens och teknikens områden kan säkerligen åtskilligt företagas, som möjliggör förbättringar för skogsbruket. Det allmänna lärer emellertid härvidlag knappast kunna eller böra lämna stöd enligt andra grunder än som hittills skett, eller genom främjande av vetenskaplig forskning och tekniska framsteg.

Slutligen torde det rent ekonomiska utnyttjandet av skogarna erbjuda vissa möjligheter till ökat utbyte och förbättrad vinst. Det bör dock härvid hållas i minnet, att utbytet av vårt skogsbruk, som i hög grad är beroende av export, intimt sammanhänger med det allmänna världsmarknadsläget.

I det av centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund avgivna utlåtandet över motionerna hava antytts åtskilliga områden, där en utredning skulle vara av betydelse. Utskottet, som i princip kan ansluta sig till centralrådet, vill på de skäl, centralrådet anfört, förorda, att en utredning rörande skogsbrukets ekonomiska läge samt de åtgärder, som må kunna vidtagas för att höja dess ekonomiska bärkraft, kommer till stånd.

I motionerna I: 269 och II: 456 har ytterligare påkallats utredning rörande möjlighet för virkessäljares organisationer att upptaga en omsättningsavgift å försålt virke. I flertalet över dessa motioner avgivna yttranden har bestämt avstyrkts, att en dylik utredning kommer till stånd. Utskottet vill å ena sidan på intet vis förneka skogsägareföreningarnas betydelse och önskvärdheten av att deras verksamhet får ökad omfattning men finner å andra sidan fog föreligga för de betänkligheter, som framförts mot omsättningsavgifterna. I samband med den utredning angående skogsbrukets ekonomiska bärkraft, som enligt utskottets uppfattning bör komma till stånd, synes emellertid jämväl detta spörsmål närmare kunna utredas.

Vad slutligen angår i motionerna I: 273 och II: 458 gjord hemställan om utredning angående inrättande av en central myndighet med uppgift att handhava frågor rörande skogsbruket kan jämväl beträffande detta

spörsmål — såsom i yttranden över dessa motioner framhållits — hysas vissa betänkligheter. Utskottet, som icke anser sig kunna i förhandenvarande läge fatta ståndpunkt till frågan, förutsätter, att, om den av utskottet tidigare förordade utredningen kommer till stånd, jämväl detta spörsmål göres till föremål för undersökning.

Under återopande av det sålunda anförda hemställer utskottet,

1) att riksdagen i anledning av motionerna I: 266 och II: 453 må i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att skogsbrukets ekonomiska läge och de åtgärder, som må kunna vidtagas för att höja dess bärkraft, göras till föremål för utredning, samt att av denna betingade förslag föreläggas riksdagen;

2) att motionerna I: 269 och II: 456 må anses besvarade genom vad utskottet sålunda anført; ävensom

3) att motionerna I: 273 och II: 458 må anses besvarade genom vad utskottet förut anført.

Stockholm den 23 maj 1935.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sederholm, August Nilsson, Carl Eriksson, Gabrielson, Tjällgren, von Stockenström, Bengtsson* och *Jacob Hansson*; samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Uppmälby, *Uddenberg, Olsson* i Rödningsberg, *Gustafson* i Kasenberg, *Andersson* i Löbbo, *Carlström, Liedberg* och *Pettersson* i Rosta.
